

จากข้อมูลทำให้เห็นว่าทัศนสถานหญิงกลาง เป็นทัศนสถานที่มีปริมาณผู้ต้องขังคดี พ.ร.บ.ยาเสพติดมากเป็นอันดับที่ 2 นับจากเรือนจำ/ทัศนสถานอิสระทั่วประเทศ และเป็น ทัศนสถานที่มีผู้ต้องขังคดีพ.ร.บ.ยาเสพติดจำนวนมากขึ้นด้วย

ทัศนสถานหญิงกลาง เป็นหน่วยงานหนึ่งของกรมราชทัณฑ์ที่ดำเนินการควบคุม ผู้ต้องขังหญิง ทัศนสถานหญิงเดิมเป็นส่วนหนึ่งของเรือนจำกลางคลองเปรม ในปี พ.ศ. 2506 กรมราชทัณฑ์ได้แบ่งส่วนราชการใหม่ แยกทัศนสถานหญิงเป็นเอกเทศ ให้ชื่อว่า “ทัศนสถาน หญิงพระนคร” ต่อมา ผู้ต้องขังหญิงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้วเห็นว่า สถานที่เดิมคับแคบไม่มั่นคงปลอดภัยในการควบคุมผู้ต้องขัง และไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังหญิง เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2515 จึงย้ายผู้ต้องขังหญิง มาอยู่ที่ตั้งปัจจุบัน และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ทัศนสถานหญิงกลาง” เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2538

ปัจจุบันทัศนสถานหญิงกลาง มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมและพัฒนาพฤตินิสัย ผู้ต้องขังหญิง ตั้งแต่ระหว่างสอบสวน ถึงกำหนดโทษประหารชีวิต โดยรับผู้กระทำผิดจากศาล ต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และผู้ต้องขังหญิงที่มีกำหนดโทษสูงเกินอำนาจการ ควบคุมของเรือนจำ และทัศนสถานทั่วประเทศ

แม้ว่าเรือนจำ ทัศนสถานทุกแห่งของกรมราชทัณฑ์จะทำการควบคุม ปราบปราม และ บำบัดปัญหา ยาเสพติดอย่างจริงจังในช่วงหลายปีที่ผ่านมา แต่ปัญหาการค้ายาเสพติดก็ยังคงทวี ความรุนแรงขึ้น ข้อมูลจากจุลสารทัณฑ์วิทยา (อ้างถึงใน ญัฐชัย สุชียามานนท์, 2546, น. 4) พบว่า ผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เพราะผู้ต้องขังยาเสพติด ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้จำหน่ายที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อความแออัดของผู้ต้องขัง ในเรือนจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความจุของเรือนจำไม่สามารถขยายได้ทันเพื่อรองรับปริมาณ ผู้ต้องขัง ขณะเดียวกันก็ทำให้อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่อยู่ในภาวะขาดแคลนอย่างหนักเพราะ ผู้ต้องขังเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณเจ้าหน้าที่มีจำนวนเดิม

ดังนั้น ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ กับการแก้ไขปัญหากลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่มีรูปแบบวิธีการค้ายาเสพติดในวิธีการหลากหลาย และปริมาณเพิ่มขึ้นจนเป็นปัญหาที่สังคมจำเป็นต้องให้ความสนใจมากขึ้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริสุดา รัศมีมาลา (2546, น. 13) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการติดยาเสพติดไว้ว่า จากทฤษฎี ที่มองว่าการติดยาเสพติดเป็นโรคทางสมองและเป็นโรคเรื้อรัง ผู้เสพอาจไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ ทำให้เชื่อมโยงได้ว่าผู้ที่ติดยาเสพติด ถือเป็นผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ทำให้ต้องหาวิธีให้ได้มาซึ่งสิ่งเสพติด ซึ่งการเข้าสู่การค้ายาเสพติดนี้ก็เป็นหนทางหนึ่งที่ผู้เสพยาจะสามารถหายาเสพติดเพื่อให้ตนนำมาเสพได้

ณัฐชัย สุชียามานนท์ ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการใช้ยาเสพติดกับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดฐานจำหน่ายยาเสพติด (ณัฐชัย สุชียามานนท์, 2546, น. 1) พบว่า กลุ่มที่เคยใช้ยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยใช้สารเสพติด นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ต้องขังคดีจำหน่ายยาเสพติดส่วนใหญ่มีพฤติกรรมใช้ยาเสพติดมาก่อน

ผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดการแบ่งประเภทยาเสพติดที่จัดแอมเฟตตามีน เป็นยาเสพติดที่หากใช้ในระยะเวลาอันยาวนานและต่อเนื่องจะเกิดการติดยาและจำเป็นต้องใช้ปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นจึงเป็นส่วนทำให้ผู้เสพยาบ้าอาจจะต้องจำหน่ายด้วยเพื่อให้ได้เงินมาซื้อยาเสพติดมาเสพต่อไป

สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (“อุปสรรคการแก้ไขปัญหายาเสพติด,” ออนไลน์, 2548) ชี้ให้เห็นว่าปัญหาในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับอาชีพและรายได้ กล่าวคือ

ปัญหาเก่าที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข อันดับที่ 1 ได้แก่ ปัญหาความยากจน/ตกงาน/ไม่มีงานทำแล้วหันมาค้ายาเสพติด (ร้อยละ 16.1) อันดับที่ 2 ได้แก่ การไม่มีการติดตามผู้เข้ารับการบำบัดอย่างต่อเนื่องทำให้หันมาติดยา (ร้อยละ 15.2) อันดับที่ 3 ได้แก่ ประชาชนไม่ทราบช่องทางที่จะเข้ามาร่วมมือกับภาครัฐ (ร้อยละ 13.4)

ปัญหาใหม่จะเกิดขึ้น อันดับที่ 1 ได้แก่ ปัญหาความยากจน/ตกงาน/ไม่มีงานทำแล้วหันมาค้ายาเสพติด (ร้อยละ 26.1) อันดับที่ 2 ได้แก่ การไม่มีการติดตามผู้เข้ารับการบำบัดอย่างต่อเนื่องทำให้หันมาติดยา (ร้อยละ 22.6) อันดับที่ 3 ได้แก่ ประชาชนไม่ทราบช่องทางที่จะเข้ามาร่วมมือ กับภาครัฐ (ร้อยละ 20.7)

จากการศึกษาของ นันทวัน สุขใจธรรม (2542, น. 14 อ้างถึงใน ศิริสุดา รัศมีมาลา, 2546, น. 19) ผู้เสพยาเสพติดที่ทำอาชีพนอกกฎหมายส่วนใหญ่จะทำอาชีพจำหน่ายยาเสพติด

เนื่องจากพบว่า สาเหตุเนื่องมาจากผลกำไรที่ขายได้สูงกว่าต้นทุนมาก และสามารถนำไปจำหน่ายได้เป็นทอด ๆ กว่าเจ็ดถึงผู้เสพแต่ละคนก็ได้กำไรบวกเข้าไปเป็นจำนวนมาก สาเหตุประการต่อไปคือ ต้องการขยายอิทธิพลของยาเสพติดให้กว้างขวางออกไป เพื่อตนจะได้มีลูกค้าไว้ซื้อยาเสพติดมากขึ้น และสาเหตุประการสุดท้าย คือ พวกที่ติดยาเสพติดด้วยกัน เมื่อเสพเข้าไปมากและไม่มีเงินทองที่จะหาเสพต่อไป ก็มีความจำเป็นที่จะต้องหาเงินทองมาเสพ โดยการรับมาจากพ่อค้า แล้วนำไปจำหน่ายแก่ลูกค้าเพื่อให้ได้เงินมา

จากการศึกษาของนันทิ จิตสว่าง และ สุนันทิพย์ ใจเหล็ก (2543, น. 173) ได้ที่ศึกษาเส้นทางชีวิตของผู้ต้องขังคดี พรบ.ยาเสพติด พบว่าเส้นทางชีวิตของผู้ค้ายาเสพติดมีดังนี้ เส้นทางชีวิตผู้ค้ารายย่อย

มูลเหตุจูงใจ คือ ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ต้องการเงินเพื่อไปซื้อยาเสพติดมาเสพ สภาพแวดล้อมชักจูง ส่วนใหญ่จำหน่ายยาเสพติดประเภทยาบ้า เป็นผู้ค้ารายย่อยก่อนถูกจับกุมไม่เกิน 1 ปี โดยหากผู้ค้ารายย่อยที่ค้าเป็นอาชีพ จะซื้อยาเสพติดจากผู้ผลิต หรือผู้ค้ารายใหญ่ในภาคเหนือ แต่หากเป็นผู้ที่พัฒนาการจากผู้เสพ จะซื้อจากผู้ค้ารายย่อย หรือคนรู้จักในภูมิภาคของตน มีกลุ่มลูกค้าเป็นผู้เสพและผู้ค้ารายย่อยด้วยกัน

ปัญหาในการจำหน่ายยาเสพติด คือ ลูกค้าไม่จ่ายเงิน การถูกจับกุม การถูกหักหลัง การถูกข่มขู่ การแย่งลูกค้ากัน การล่อซื้อจากตำรวจ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเช่นเดียวกับผู้เสพ ทราบถึงอันตรายของยาเสพติดและโทษตามกฎหมาย มองตนเองเป็นอาชญากร และเกือบครึ่งหนึ่งเห็นว่าการค้ายาเสพติดเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในชีวิต

เมื่ออยู่ในเรือนจำ ส่วนใหญ่มีกำหนดโทษ 1-5 ปี มักรวมกลุ่มกับนักโทษเด็ดขาดที่เป็นผู้ค้ารายย่อยหรือผู้เสพ ตั้งแต่ 2-15 คน และยังมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลของยาเสพติดซึ่งกันและกันด้วย

เส้นทางชีวิตของผู้ค้ารายใหญ่

มูลเหตุจูงใจ คือ ต้องการเงิน ธุรกิจล้มเหลว ติดยาเสพติด หลงอบายมุข ส่วนใหญ่ถูกชักจูงจากบุคคลใกล้ชิด เป็นผู้ค้ารายใหญ่มานาน 1-5 ปี ก่อนถูกจับกุม สำหรับรายที่เคยเป็นผู้ค้ารายย่อยมาก่อน และเป็นผู้ค้ารายใหญ่มานาน 1 สัปดาห์ ถึง 3 ปี ก่อนถูกจับกุม สำหรับผู้ที่เริ่มต้นเป็นผู้ค้ารายใหญ่เลย ส่วนใหญ่ซื้อยาเสพติดจากชายแดนภาคเหนือ จากต่างประเทศ คือ ประเทศพม่า และลาวโดยตรง จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คลองเตย และผลิตด้วยตนเอง กลุ่มลูกค้าคือ ผู้เสพ ผู้ค้ารายย่อย และผู้ค้ารายใหญ่

ปัญหาในการจำหน่ายยาเสพติด คือ การถูกจับกุมการลำเลียงยาเสพติด การเรียกเก็บเงิน การถูกขัดทอด การถูกหักหลัง การไม่รู้จักรักคนในขบวนการค้ายาเสพติด การล่อซื้อจากตำรวจ ยาเสพติดมีคุณภาพต่ำ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและผลกระทบจากยาเสพติด คือ การใช้ยาฟุ่มเฟือย การยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข การก่อคดีทะเลาะวิวาท ครอบครัวไม่ยอมรับ ต้องใช้ชีวิตหลบ ๆ ซ่อน ๆ สุขภาพจิตเสื่อม ผู้ค้ารายใหญ่ทราบถึงอันตรายของยาเสพติดและโทษทางกฎหมายและมองตนเองเป็นอาชญากร

นอกจากนี้ พบว่า โครงสร้างทางด้านผู้ผลิตและผู้ค้ายาบ้าแบ่งออกได้เป็น กลุ่มผู้ผลิต ซึ่งส่วนใหญ่อยู่นอกประเทศและกลุ่มผู้จำหน่ายในประเทศ ได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ผลิต สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มหลัก คือ

1.1 กลุ่มชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มที่อยู่ติดชายแดนไทย-พม่า ว่า ซึ่งเป็นกลุ่มชนชาติส่วนน้อยของพม่าเป็นกลุ่มหลักที่ทำการผลิตยาบ้าที่จำหน่ายในประเทศไทย การผลิตจะนำเข้สารตั้งต้นที่สำคัญจากทางด้านประเทศจีน และลักลอบนำเข้าคาเฟอีนผ่านประเทศไทย ซึ่งรวมถึงแป้งผสมอาหาร และอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการอัดเม็ดจากประเทศไทย โรงงานอัดเม็ดมีกระจายกันอยู่ทั่วไปทางฝั่งประเทศพม่า แหล่งผลิตบริเวณนี้เป็นต้นตำรับของยาบ้าที่นิยมใช้กันมากที่สุดโดยมีส่วนแบ่งตลาดในประเทศไทยในสัดส่วนถึงร้อยละ 80

1.2 กลุ่มธุรกิจเถื่อนบริเวณชายแดนทางด้านไทย-กัมพูชา การผลิตจะอยู่ที่เกาะกง ทั้ง 2 ฝั่งทางด้านประเทศเขมร กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องเป็นผู้มีอิทธิพลทั้งจากไทยและกัมพูชา โดยมากจะทำธุรกิจเถื่อนประเภทอื่น ๆ ด้วย เช่น ค้าสินค้าหนีภาษี ประเภทเหล้าและบุหรี่ เป็นต้น ทั้งนี้พื้นที่และเส้นทางที่มีการนำเข้ายาบ้าตามลำดับความรุนแรง ได้แก่ เส้นทางในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก น่าน พะเยา อุตรดิตถ์ พื้นที่ตามแนวชายแดนลำน้ำโขง พื้นที่ตามแนวชายแดนด้านตะวันตก ตั้งแต่กาญจนบุรี จนถึงระนอง พื้นที่ตามแนวชายแดนด้านตะวันออกติดกับกัมพูชา

2. ผู้ค้าในประเทศและช่องทางการจำหน่าย ประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ผู้ค้าชายแดน บริเวณชายแดนจะมีการซื้อใน 2 ลักษณะคือ ผู้ค้ารายใหญ่ที่ซื้อเป็นประจำและผู้ค้าจร ผู้ค้ารายใหญ่เป็นพ่อค้าคนไทยที่ติดต่อซื้อขายกับผู้ผลิตทางฝั่งพม่าซึ่งจะต้องมีเครดิตที่น่าเชื่อถือ หากเป็นผู้ค้ารายใหม่จะต้องซื้อเป็นเงินสดหรือโอนเงินก่อนรับสินค้า ผู้ค้าชายแดนคนไทยมักร่วมธุรกิจกันกับชาวเขาหรือพ่อค้ายาเสพติดข้ามชาติ และในช่วงหลังพบว่าการพยายามตัดขั้นตอนการค้าส่งให้สั้นลง โดยหาวิธีลำเลียงที่ซับซ้อนขึ้น และทำการขนส่งเองเข้าสู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร รูปแบบการขนส่งที่พบ ได้แก่ การขนส่งทางอากาศ การ

อ้อมเข้าประเทศไทยจากประเทศลาว และทางชายแดนไทยด้านตะวันตก รวมทั้งทางเรือ หรือทางบกโดยรถขนส่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่ตรวจ

2.2 ผู้ค้าส่งรายใหญ่ ผู้ค้าส่งรายใหญ่บางรายเป็นผู้ค้าชายแดนเสียเองด้วย บ้างก็รับจากผู้ค้าชายแดนอีกทอด โดยมากจะเป็นผู้จัดการหารถไปรับของจากชายแดน และมักจะมีธุรกิจประจำบั้งหน้า เช่นเป็นเจ้าของปั๊มน้ำมันอยู่ด้วย รูปแบบการขนส่งเริ่มจากทางถนนจากชายแดนโดยรถกระบะหรือรถบรรทุกสิบล้อที่ชนผัก ผลไม้ ไม้ซุง หรือสินค้าเกษตรอื่น ๆ ของที่ลำเลียงมาจากชายแดนจะถูกนำไปเก็บไว้ในโกดังที่เตรียมไว้ ซึ่งไม่ใช่สถานที่ที่เป็นที่ตั้งสำนักงานของตนแต่จะเช่าตึกแถว ตึกร้าง หรืออพาร์ทเมนต์เพื่อการนี้โดยเฉพาะ ผู้ค้าส่งขนาดกลาง ผู้ค้าเหล่านี้จะติดต่อขอรับของจากผู้ค้าส่งรายใหญ่ในจังหวัดต่าง ๆ โดยพ่อค้าส่งรายใหญ่จะใช้เวลาเตรียมของหลังจากทราบคำสั่งซื้อเพียงไม่กี่ชั่วโมง และแจ้งให้ผู้ค้าส่งขนาดกลางไปรับสินค้าตามสถานที่นัดหมาย โดยปกติจะทำการตรวจสอบประวัติผู้ซื้อก่อนจะยอมขายของให้ สถานที่นัดหมายที่พบบ่อยก็คือสถานีจำหน่ายน้ำมัน โรงแรมและตามลานจอดรถของศูนย์การค้า ผู้ค้าส่งขนาดกลางมักจะมีสายส่งของตัวเองในท้องที่และปริมาณการซื้อขายอยู่ระหว่าง 2-10 คอกต่อวัน เมื่อซื้อมาแล้วจะนำไปเก็บไว้ตามบริเวณรอบ ๆ บ้านหรือฝั่งดินเอาไว้ในบริเวณบ้าน

2.3 ผู้ค้าส่งรายย่อย ผู้ค้าส่งรายย่อยจะติดต่อซื้อจากผู้ค้าส่งขนาดกลางหรือพ่อค้าส่งขนาดใหญ่หากมีความสนิทสนมกับพ่อค้าส่งรายใหญ่เพียงพอ บางกรณีพบว่ามีการไปรับของจากตำรวจชายแดน ปริมาณการซื้อขายจะอยู่ระหว่าง 1-2 คอกต่อวัน การค้าของผู้ค้าส่งรายย่อยจะเข้าถึงชุมชน โดยมากจะมีกลุ่มเด็กอายุระหว่าง 5-16 ปีเป็นสายส่งหรือหาลูกค้าให้

2.4 ผู้ค้าปลีก ผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยเริ่มเข้าสู่อาชีพค้ายาได้ 3 แบบ คือ เป็นผู้เสพยามาก่อนแล้วได้รับการชักชวนให้เป็นผู้ขาย แบบที่สองคือ เพื่อนชักชวนให้ทดลองขายก่อน และแบบที่สาม ผู้ต้องการค้าเงินไปหาเพื่อนให้ช่วยแนะนำวิธีการขายเพราะต้องการมีรายได้ อย่างไรก็ตามผู้ค้ารายย่อยเหล่านี้ในที่สุดก็จะกลายเป็นผู้เสพยาไปด้วยเนื่องจากต้องมีการทดสอบยาที่ซื้อมาเป็นประจำ สถานที่ซื้อขายในชุมชนที่พบบ่อย ได้แก่ ห้องน้ำตามศูนย์การค้า ปั๊มน้ำมัน ย่านที่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้คนงานมาก ทั้งนี้ในระดับค้าส่ง ยาบ้าจะมีการบรรจุเป็นห่อพันด้วยเทปพลาสติก บรรจุห่อละ 200 เม็ด ในระดับค้าปลีก ผู้ค้าปลีกอาจจะนำมาบรรจุต่อไว้ในหลอดกาแฟ หลอดละ 5-10 เม็ด เพื่อสะดวกในการจำหน่าย นอกจากนี้ยังมีความพยายามส่งออกยาบ้าเพื่อไปจำหน่ายในต่างประเทศด้วย โดยกลุ่มเป้าหมายคือผู้ใช้แรงงานไทยในต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และอินโดนีเซีย เป็นต้น

จากผลการวิจัยดังกล่าว จึงชี้ให้เห็นว่า การค้ายาเสพติด เป็นรูปแบบการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับผู้ค้า ทว่า จะเกิดปัญหาอื่นตามมา ทั้งต่อตัวผู้ค้าเองและต่อสังคมโดยรวม

กรอบแนวคิดในการศึกษา

<u>คุณลักษณะ</u> <u>ของผู้ค้ายาเสพติดหญิง</u>	<u>รูปแบบการประกอบอาชีพ</u> <u>ค้ายาเสพติด</u>
- ข้อมูลส่วนบุคคล - อายุ - การศึกษา - การเสพยาเสพติด - สภาพแวดล้อม - ประวัติครอบครัว - การคบเพื่อน - อาชีพก่อนเข้าสู่การค้ายาเสพติด - อาชีพ - รายได้ - ความพึงพอใจในอาชีพ	- แรงจูงใจ - รายได้จากการจำหน่าย - สภาพบังคับ - ช่องทางการเข้าสู่การค้ายาเสพติด - ผู้ชักชวน - วิธีการค้ายาเสพติด - การติดต่อ - สถานที่/เวลาการจำหน่าย - ปริมาณการจำหน่าย - การลำเลียง - ราคาจำหน่าย - ผู้ร่วมกระทำผิด - การหลบหลีกการจับกุม